

Росії, может принести выгоды обеим странам. Они заключаются в следующем:

1. Снижается вероятность безответственной кредитно-денежной политики в Украине или в России. Данный орган может быть своеобразным "якорем" для устойчивости денежно-кредитных систем.

2. Уменьшается вероятность возникновения "эффекта домино", при котором проблема невозврата кредитов, например, ятя одного банка становится проблемой как российской, так и украинской банковских систем.

3. Создание российско-украинской системы банковского мониторинга и/или страхования позволит нашим странам с меньшими усилиями присоединиться к подобной системе, создаваемой в рамках ЕС в настоящее время.

СБ. Манжос, доц.,
Ю.С. Будзінська, магістр,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ НАДЛИШКОВОЮ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Ліквідність банківської системи є найбільш вагомим показником, що характеризує ступінь її стійкості, надійності і конкурентоспроможності. Відомо, що у процесі своєї діяльності банківські установи постійно наражаються на ризик ліквідності, тобто ймовірності настання ситуації невідповідності між попитом і пропозицією коштів та неспроможності банку своєчасно і в повному обсязі виконати свої грошові зобов'язання. Причому негативний вплив на діяльність банку мають як недостатня, так і надлишкова ліквідність, яка є результатом неефективного банківського менеджменту і свідчить про неспроможність ефективно розпоряджатися вільними ресурсами, що спричиняє зниження рентабельності банківської діяльності та може призводити до збитковості банку.

Основними ознаками зростання банківської ліквідності є збільшення обсягів коштів банків на кореспондентському рахунку, зростання попиту банків на стерилізаційні операції центрального банку та зменшення попиту на операції з рефінансування, зниження залежності ресурсної бази від обсягів міжбанківського кредитування та зниження відсоткових ставок на грошово-кредитному ринку. Наявність надлишкової ліквідності за умови її неповної стерилізації центральним банком створює інфляційний "навіс" в економіці країни і свідчить про перевищення пропозиції коштів над попитом на грошово-кредитному ринку.

Зокрема, у червні-липні 2010 року сума коштів на транзитних і кореспондентських рахунках банків сягнула небувалого розміру - 29-34 млрд. грн. Це приблизно в 1.5 раза більше за рівень 2009-2010 років (залишки перебували зазвичай у межах 14-22 млрд. грн.) і майже удвічі більше за докризовий показник - 15-18 млрд. грн. Однак, заданими НБУ, у червні обсяг кредитів збільшився лише на 0,6 %. у травні — на 0.2 %. у квітні - на 0.9 %. Очевидно, що банківські установи неефективно управляють надлишковою ліквідністю. Така ситуація свідчить про необхідність переходу до нарощування обсягів кредитних вкладень у реальний сектор економіки.

На сьогодні, у разі виникнення потреби вилучення з обігу відповідного обсягу грошової маси. НБУ застосовуватиме монетарні інструменти стерилізації надлишкової ліквідності залежно від ситуації на грошово-кредитному ринку, а саме: депозитні сертифікати Національного банку, операції зворотного РЕПО, операції на відкритому ринку з ОВДП зі свого портфеля.

Оскільки регулювання ліквідності комерційних банків перебуває в компетенції НБУ, то першочерговими кроками у даному напрямку повинні стати такі: відмова від прямого кредитування дефіциту бюджету за рахунок кредитної емісії; удосконалення структури кредитної емісії; зростання обсягів кредитних вкладень в економіку України зі збільшенням фізичного обсягу довгострокового кредитування суб'єктів господарювання і населення України: зниження процентних ставок за кредитами комерційних банків; подальша лібералізація та збільшення обсягів валютного ринку; вдосконалення системи валютних операцій з впровадженням системи валютних деривативів: поширення впровадження пластикових карток міжнародних платіжних систем; подальше нарощування статутного капіталу комерційних банків; покращення рівня активності банків, який визначається рівнем розвитку економіки та потребами її кредитоспроможних суб'єктів.

Ф.О. Журавка, д-р екон. наук, проф., **О.С. Журавка,**
ДВНЗ "Українська академія банківсько/справи НБУ

ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Одним із ключових завдань процесу регулювання відносин, що виникають між суб'єктами фінансової системи України, є створення безпечних умов їх функціонування. При цьому основною формою узагальнення поточного рівня цих умов є фінансова безпека.

Поступове включення України до процесів глобалізації світової економіки та її становлення як незалежного суб'єкта міжнародної економічної діяльності все більше наражається на вплив зовнішніх фінансово-економічних чинників, який притаманний усім елементам економічної взаємозалежності країн. Внаслідок цього все більшого поширення набувають такі поняття, як економічна та фінансова безпека держави, зростає їх роль у дотриманні стабільного функціонування всієї економічної системи держави.

Фінансова безпека держави - це одна з найважливіших складових її економічної безпеки. Відповідно до наказу Міністерства економіки України від 2 березня 2007 року № 60 "Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України" фінансова безпека - це такий стан бюджетної, грошово-кредитної, банківської, валютної системи та фінансових ринків, який характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних загроз, здатністю забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та економічне зростання.

Фінансова безпека держави містить такі складові: бюджетна безпека, валютна безпека, грошово-кредитна безпека, боргова безпека, безпека страхового ринку та безпека фондового ринку.

Невід'ємною складовою фінансової безпеки держави є фінансова безпека її страхового ринку.

Фінансова безпека страхового ринку, що залежить від багатьох об'єктивних і суб'єктивних, внутрішніх і зовнішніх чинників, визначається насамперед станом його розвитку, фінансовою результативністю та ефективністю діяльності. Водночас вона зумовлена і реальним фінансовим станом господарюючих суб'єктів.

Необхідність приділення уваги проблемам забезпечення фінансової безпеки страхового ринку зумовлена цілою низкою чинників:

- по-перше, без ефективного функціонування цього ринку неможливим є створення дієвої системи захисту громадян, підприємців, господарюючих суб'єктів, держави та підтримання соціальної стабільності суспільства;
- по-друге, як свідчить світовий досвід, страховий ринок - це вагомий джерело довгострокових інвестицій в економіку держави;
- по-третє, необхідність подальшого розвитку страхового ринку зумовлюється тим, що акумульовані ним кошти можуть стати джерелом фінансування бюджету.

При цьому фінансова безпека страхового ринку - це такий рівень забезпеченості страхових компаній фінансовими ресурсами, який дає їм змогу в разі потреби відшкодувати обумовлені в договорах страхування збитки їх клієнтів і забезпечити ефективне функціонування.

А.В. Махота,
Харківський національний університет внутрішніх справ

СУТНІСТЬ МОНІТОРИНГУ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ БАНКУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Сучасні умови ведення банківського бізнесу характеризуються інтенсивним впливом дестабілізуючих факторів зовнішнього середовища функціонування банківських установ, що обумовлює необхідність проведення моніторингу конкурентних переваг банку як інструментарію управління наявними конкурентними перевагами банку, своєчасної ідентифікації потреб зовнішнього середовища і формування їх інноваційних видів та забезпечення стійкості конкурентних переваг банківської установи у довгостроковій перспективі.

Дослідження сучасної літератури, присвяченої даній проблематиці, дозволяє стверджувати, що теоретико-методичні засади організації моніторингу в системі забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів конкуренції досліджуватися вченими. Розглядаючи можливість застосування існуючих підходів до визначення сутності моніторингу конкурентних переваг у сфері банківської діяльності, слід враховувати той факт, що набір конкурентних переваг банку суттєво відрізняється від набору конкурентних переваг підприємства та потребує розробки індивідуальної системи їх моніторингу, що, у свою чергу, вимагає чіткого розуміння його сутності задля усунення неоднозначностей у процесі організації.

Метою даної роботи є дослідження існуючих підходів до трактування моніторингу конкурентних переваг суб'єкта конкуренції та на підставі їх теоретичного узагальнення та систематизації уточнення сутності моніторингу конкурентних переваг банку в системі забезпечення його конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі.

Загальноприйнятими визначенням поняття "моніторинг" є цілеспрямоване спостереження за об'єктом контролю з метою виявлення причин зміни його поведінки та розробки заходів щодо попередження чи, навпаки, прискорення трансформації залежно від стратегічних цілей управління. У системі конкурентного розвитку суб'єкта господарювання особливості застосування моніторингу розглядати К.П. Аветисян та Г.В. Толкачева, які під моніторингом розуміють "безперервне спостереження за результатами і бізнес-процесами, спрямоване на вирішення